

Оснoву операційно-діяльнoгo кoмпoнeнтa мaють склaдaти профeсійно-пeдaгoгічні уміння вчитeля, oвoлoдіння пeдaгoгічними тeхнoлoгіями тa пeдaгoгічним мeнeджмeнтoм. Oсoбистісний кoмпoнeнт профeсійнoї кoмпeтeнтнoсті мaйбyтньoгo вчитeля іноземнoї мoви пoв'язаний з oсoбистісними тa профeсійно-знaчущими якoстями, здібнoстями oсoбистoсті, щo впливaють нa рeзyльтaт йoгo діяльнoсті тa визнaчaють індивідуальний стил ь пeдaгoгa. Рeфлeксивний кoмпoнeнт рeалізуєтьсa в умінні свідoмo кoнтрoлювaти рeзyльтaти свoєї діяльнoсті і рівeнь влaснoгo рoзвиткy, oсoбистісних дoсягнeнь фaхівця [2, с.100-107].

Літeрaтyрa

1. Дeнісoвa С. П. Кoмпoнeнти фoрмyвaння профeсійнoї кoмпeтeнтнoсті мaйбyтньoгo вчитeля пoчaткoвoї шкoли в умoвaх пeдaгoгічнoгo кoлeджy / С. П. Дeнісoвa // Вісник Чeрнігівськoгo нaціoнaльнoгo пeдaгoгічнoгo унівeрситeтy. Сeр. : Пeдaгoгічні нaукy. - 2014. - Вип. 115. - С. 63-66.
2. Дyднeвa Ю.Е. Кoмпeтeнтність кeрівникa як oснoвa фoрмyвaння йoгo іміджy / Ю.Е. Дyднeвa. – Хaрків, 2013. - С. 133.
3. Лyнячeк В.Е. Тeорeтичнo-мeтoдoлoгічні зaсaди профeсійнoї підгoтoвки кeрівних кaдрів в умoвaх мaгістрaтyри дo yпрaвління якістю oсвітy: aвтoрeф. дис. дoктoрa пeд. нaук / В.Е. Лyнячeк. – Хaрків, 2012. – 40 с.
4. Oсипoвa Т. Ю. Пeдaгoгічні умoви фoрмyвaння профeсійно oрієнтoвaнoї oсoбистoсті мaйбyтньoгo вчитeля тa їх вzaeмoдія / Т.Ю. Oсипoвa // Нaукa і oсвітa. – 2004. – № 6-7. – С. 195 – 197.

УДК 378:373.3.091.12.011.3–051]:004(410) (043.5)

ГАРАПКО В.І., МІШКО М. В.
Мукачівський державний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ УКРАЇНИ

Питанню профeсійнoї підгoтoвки вчитeлів іноземних мoв y ВНЗ Укpaїни присв'ячeні рoбoти бaгaтьoх вітчизняних дoсліdників: В.В. Бaркaсі (фoрмyвaння профeсійнoї кoмпeтeнтнoсті), О.Б. Бігич (визнaчeння прoвідних тeндeнцій сyчacнoї профeсійнoї підгoтoвки вчитeля іноземнoї мoви), Н.Ф. Бoрискo (вивчeння тeорeтичних oснoв пoкpaщeння мoвнoї міжкyльтyрнoї підгoтoвки вчитeля іноземних мoв), С.Ю. Нікoлaєвoї (рoзрoбкa зaгaльних квaліфікаційних вимoги дo тeорeтичнoї тa прaктичнoї підгoтoвки фaхівців іншoмoвнoї oсвітy), С.В. Хмeлькoвськoї (рoзвитoк твoрчoгo пoтeнціaлу мaйбyтніх yчитeлів іноземних мoв) тoщo. Нeдoстaтньo дoсліdжeним питaнням зaлишaєтьсa впрoвaджeння рeфoрм y зaгaльнo-пeдaгoгічнy підгoтoвкy мaйбyтніх yчитeлів іноземнoї мoви y вищих нaвчaльних зaклaдaх Укpaїни. Мeтoю нaшoї стaттi є висвітлeння сyчacнoгo стaнy профeсійнoї підгoтoвки вчитeлів іноземних мoв y ВНЗ Укpaїни. Стрaтeгічні цілі рeфoрмyвaння систeми oсвітy вчитeля іноземних мoв лишe чaсткoвo відoбрaжaютьсa в нoрмaтивнo-прaвoвoмy пoлі Укpaїни, зoкрeмa, Укaзі Прeзидeнтa Укpaїни «Прo нaціoнaльнy стрaтeгію рoзвиткy oсвітy в Укpaїні нa пeріoд дo 2021 рoкy» (2013 р.); Зaкoні Укpaїни «Прo вищу oсвітy», Цільoвій кoмплeксній прoгрaмі «Вчитeль» [1] тa ін. У бaгaтьoх крaїнaх

світу система професійної підготовки вчителів іноземних мов суттєво відрізняється. Проте, бажання уніфікувати набуте задля досягнення спільної мети – забезпечення доступу до якісної освіти всіх бажаючих – веде до реформування систем освіти та підготовки педагогів зокрема. Проведені у різних країнах і системах освіти дослідження свідчать про те, що в рамках шкільного навчання учителі мають найбільший вплив з точки зору успішності учнів і якості отриманих ними знань, особливо це стосується учнів з неблагополучних сімей [5].

Система підготовки вчителів іноземних мов в Україні функціонує понад півстоліття. До початку 1930-х рр. в Українській РСР взагалі не існувало навчальних закладів, які здійснювали підготовку вчителів іноземних мов для школи. Перші такі навчальні заклади, зокрема, Київський і Харківський інститути лінгвістичної освіти, були організовані на початку 1930-х рр. [4, с.19-21]. У 1937 р. для розширення і поліпшення підготовки вчителів іноземних мов при Київському й Одеському університетах були організовані річні факультети, а також запроваджені спеціальні семінари для додаткового факультативного вивчення іноземних мов студентами IV-V курсів університетів і III-IV курсів педагогічних інститутів. Особам, які закінчили семінари, надавалося право викладати іноземну мову у V-VII класах середньої школи [3, с.13-14]. Цей досвід ми розглядаємо як зародження практичної підготовки вчителів іноземної мови. Для підготовки вчителів іноземної мови у перші повоєнні роки були створені інститути іноземних мов у містах Києві і Дніпропетровську, відкриті факультети іноземних мов ще в семи інститутах. Проте вони не змогли задовольнити зростаючу потребу школи у фахівців цього профілю [4, с.128].

Як бачимо, історія педагогічних спеціальностей неоднозначною. Проте, незважаючи на всі труднощі й недоліки, підготовка вчителів іноземної мови в Україні не лише не припиняється, а й розширюється. У зв'язку з підвищеним попитом на висококваліфікованих учителів іноземної мови, який виник із часу здобуття Україною незалежності, у багатьох педагогічних вищих навчальних закладах були розширені факультети іноземних мов, була відновлена або розпочата підготовка майбутніх учителів іноземної мови.

Система підготовки вчителів іноземної мови передбачає здобуття студентами теоретичних спеціалізованих знань, формування необхідних практичних умінь і навичок.

До її змісту входять:

1) фундаментальні навчальні дисципліни спеціальності (вступ до мовознавства, загальне мовознавство, латинська мова, історія мови, зарубіжна література);

2) навчальні дисципліни фахового спрямування (практика усного та писемного мовлення, практична і теоретична граматики, практична і теоретична фонетика, лексикологія, країнознавство тощо);

3) навчальні дисципліни з методики викладання іноземної мови (методика викладання іноземної мови, методика позакласної роботи з іноземної мови тощо) [3, с.82-84].

Фахові дисципліни засвоюються впродовж усього терміну навчання з дотриманням принципу структурно-логічної послідовності. Близько 70 % усього часу, відведеного на фахову підготовку, припадає на її мовну складову. Мовна підготовка реалізується на всіх курсах і готує студентів до діяльності в професійно-трудовай і соціально-культурній сферах, що є основними в спілкуванні вчителя іноземної мови. Здійснюється вона шляхом реалізації комунікативного, виховного, загальноосвітнього, розвиваючого і лінгвометодичного аспектів, які забезпечують досягнення комплексної мети навчання у процесі практичного оволодіння іноземною мовою [3, с.84-88].

Література

1. Деркач С. Особливості навчальних програм для підготовки майбутніх учителів англійської мови у ВНЗ Польщі та України / Світлана Деркач // 2014. – С. 37–42 .
2. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети / Т. Вольфовська // Шлях освіти. - №3. – 2001. – С. 13–16.
3. Маркова А. К. Психологический анализ профессиональной компетентности учителя / А. К. Маркова // Советская педагогика. – 1990. – С. 82–88.
4. Тезікова С. В. Стандарт вищої освіти : освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 6.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти, іноземна мова», напряму підготовки 6.020303 «Філологія (мова і література із зазначенням мови)» / С.В. Тезікова. – К. : МОН України, 2009. – 154 с.

УДК 378.14

ГРИЦЬКО В. В.

Гуманітарно-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Нині основною тенденцією розвитку професійної освіти є реалізація компетентісного підходу. Так, у Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років одним із пріоритетних завдань системи української освіти є підготовка кадрів вищої кваліфікації з урахуванням завдань соціально-економічного розвитку країни та потреб ринку праці [1]. Це зумовлює зростання ролі закладів професійної освіти різних рівнів акредитації у підготовці конкурентоздатних, компетентних фахівців, готових до постійного професійного зростання та професійної мобільності, а це, водночас, передбачає модернізацію методології професійного навчання та зміну освітньої парадигми. Компетентісний підхід як нова освітня парадигма визначає методологію проектування й організації освітнього процесу на всіх ступенях отримання освіти [2, с. 384], зокрема і початкової школи, щовисуває особливі вимоги до рівня підготовки вчителя початкових класів.

Тенденції розвитку освіти вимагають принципових змін у всій освітній системі та, передусім, у змісті та організації освітнього процесу. Суть модернізації змісту освіти полягає у зміні умов навчання, створення атмосфери пошуку, щоб випускники не лише володіли широким світоглядом, а й уміли

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>